

Използване на опции при възлагане на обществени поръчки

Един от инструментите, предвидени в ЗОП, които намират широко приложение в практиката и дават на възложителите гъвкавост при планирането и реализирането на разходи за удовлетворяване на техните потребности, е използването на опции.

В ЗОП не се съдържа легално определение на понятието „опция“, употребено в чл. 15, ал. 2, т. 3 и ал. 3 от ЗОП. Въпреки това, предвид общоприетото в правната и финансовата наука съдържание на същото, в областта на обществените поръчки под опция следва да се разбира едностранното право (но не и задължение) на възложителя да реализира допълнителни доставки, услуги или строителство по договор за обществена поръчка.

При тълкуване на чл. 15, ал. 2, т. 3 от закона може да се изведе заключение, че опцията е клауза в договор за обществена поръчка, която предвижда възможността да се достави или реализира допълнително от определена стока, услуга или строителство в срока на изпълнение на договора и/или възможността за неговото продължаване (в закона това е обозначено с термина „подновяване“). С други думи, в категорията „опции“ могат да се разглеждат клаузите за допълнителни количества в определения срок (опции в тесен смисъл) и клаузите за допълнителна продължителност (възможност за удължаване срока на договора/подновяване). От гореизложеното следва, че ако в договор за обществена поръчка едновременно се предвидят опции за допълнителни количества и опции за продължаване, след евентуално „подновяване“ по смисъла на чл. 15, ал. 2, т. 3 от закона, правото (опцията) за допълнителни количества, което не е упражнено до съответния момент, остава в сила и възложителят може да се възползва от него.

Като специфичен вид опция могат да се разглеждат и споменатите в чл. 15, ал. 3 от ЗОП повторения, осъществявани в съответствие с чл. 90, ал. 1, т. 9, чл. 103, ал. 2, т. 8 и чл. 119в, ал. 3, т. 12 от закона. При тях обаче, реализирането на допълнителни доставки, услуги или строителство изисква провеждането на процедура на договаряне без обявление.

От гледна точка на принципите и разпоредбите на ЗОП, при използване на опции е важно тяхното наличие и условията за упражняването им (срокове, пределни стойности и пр.) да са надлежно оповестени при откриване на процедурата, както и стойността им да е включена в стойността на поръчката при определяне на приложимия ред на възлагане. Всички останали въпроси относно използването на опции се разрешават от възложителя по целесъобразност с оглед особеностите на конкретната обществена поръчка.